

O princezně trochu zakleté

ukázka

Honza tápal šerem a takřka poslepu si hledal cestu hloub a hloub. Světlo svíčky mu příliš nepomáhalo, malý plamínek jako by nedokázal proniknout hustou podzemní temnotou, jeho blikavá žlutá záře se tříštila ve vlhkém vzduchu a nedosáhla dál než na půl kroku.

Vzduch byl velice studený, chlad sálal ze stěn a Honzu každou chvíli zastudila kapka vody, jež mu ze stropu skanula na tvář nebo přímo za krk. Přesto si dál vytrvale hledal cestu do nitra skály, kameny mu ujížděly pod nohama a ozvěna jeho kroků se ztrácela kdesi daleko vpředu, až měl pocit, že už jen pár stop před ním se otvírá nekonečná propast, ale postupoval pomalu krok za krokem vpřed. Potok, jenž vyvěral na okraji průrvy, se už ztratil, přesto mu však boty neustále klouzaly v blátě a měl je celé promáčené.

Jak napínal oči do temnoty, zdálo se mu, že vidí nějaké světlejší skvrny, skoro jako cáry kouře nebo mlhy, ale když na ně zaostřil zrak, ztratily se. Nejprve myslel, že jsou to jen mžitky, klam vyvolaný tím, jak jej plamínek svíčky oslňuje, ale čím postupoval hlouběji, tím častěji se objevovaly a méně uhýbaly, jako by s postupující hloubkou ztrácely na bázlivosti. Po chvíli se Honzovi zdálo, že v těch tvarech rozeznává nějaké povědomé rysy, možná si to jen namlouval, ale připadalo mu, že vidí tváře, drobné postavičky, světlejší oči a ústa v těch sotva viditelných šedavých obláčcích.

Natáhl volnou ruku před sebe a pokusil se jednoho z nich dotknout. Ucítil na kůži chladný závan, ale víc nic, přelud poodlétl a zastavil o kousek dál, vypadalo to, že si Honzu zvědavě prohlíží.

Honza si odkašlal. Napadlo jej, že když může mluvit s trnkovými keři, proč by nemohl s přeludy ve tmě?

„Dobrý večer,“ řekl tiše, přesto se ta slova hlasitě rozlehla v tichu podzemí. „Hledám královnu víl podzemních pramenů. Můžete mě k ní dovést?“

Obláčky zůstávaly stát, objevovaly se další, teď již Honza zřetelně rozeznával tváře – bílé oči, drobná ústa, jako stažená v grimase údivu, krátké ruce, tělo nepoměrně maličké oproti hlavě. Několik desítek těch drobných postaviček se vznášelo kolem něj a prohlíželo si ho.

„Víte, skoro nic nevidím,“ pokračoval Honza, „je tu tma...“

V té chvíli jedna z postaviček připlula blíž, až nadosah, zůstala stát proti němu a hleděla mu do tváře. Potom mu krátkým fouknutím zhasila plamen svíčky a zase odlétla.

Honza stál ve tmě a bál se pohnout, neviděl na krok a netušil, co se v černotě před ním ještě skrývá. Po chvíli ovšem si jeho oči začaly přivykat tmě, teď když jej neoslňovalo světlo svíčky, rozeznával lépe slabounký svit, který hořel v nitru těch bílých skřítků. Za chvíli dokázal rozlišit jejich siluety na černějším pozadí stěn a pak dokonce i mdlé modravé světlo, jež k němu přicházelo chodbou z hloubky. Vydal se opatrně dál a s každým dalším krokem jako by světla přibývalo.

Pak se chodba rozšířila do velké jeskyně. Podlaha zde končila a před Honzou se otvírala propast, přes kterou vedl most. Byl to podivný most, Honza ještě nikdy podobný neviděl ani na

obrázku. Vypadalo to, jako by byl vyroben ze skla nebo z křišťálu, po stranách se tyčily špičaté rampouchy a vytvářely zábradlí, ježaté jako námraza na stéblech trávy.

Na kraji mostu stály dvě postavy. Honza si domyslel, že tohle jsou jistě víly podzemních pramenů, i když trochu váhal, zda k nim zařadit i ty drobné polétavé postavičky s vykulenýma očima. Tyhle dvě nové se nevznášely ve vzduchu, stály na zemi. Byly jen o něco menší a útlejší než lidé, postavy měly zřejmě dívčí, ale Honza si tím nebyl tak docela jist, neboť byly oděny do splývavých šatů a hlavy jim halily jakési složité čepce, nejspíš také z křišťálu stejně jako most. Jejich těla svítila podobným bílým svitem jako těla skřítků, jen o něco jasněji.

Jak se zdálo, už na Honzu čekaly, a tak tedy vykročil směrem k nim.

„Dobry večer,“ uklonil se, když stanul před nimi, „hledám královnu víl podzemních pramenů,“ zkusil to znovu.

Strážkyně mostu na něj nehleděly nijak přívětivě, jejich tváře, spanilé a bledé, s očima jako sníh, zůstávaly zamračené.

„Proč si přeješ mluvit s královnou?“ otázala se jedna z nich.

„Chci ji požádat o laskavost.“

Honza se sám divil vlastní smělosti, ale v srdci necítil žádný strach, bylo mu lehké, jako ve spánku. Strach mu naháněla temnota, obavy, že zabloudí a zůstane ztracen v podzemí – ale teď, když našel opravdové víly a mohl s nimi mluvit, se mu vrátilo jeho odhodlání.

„A proč by tě královna měla vyslechnout?“ zeptala se druhá z víl.

„Král Krutitřas mě posílá,“ odpověděl Honza, „s pokornou omluvou a prosbou o slitování.“

Víly na sebe pohlédly v nejistotě. Ani jedné zřejmě Krutitřasovo jméno nic neříkalo, ale fakt, že před nimi stojí vyslanec krále, pro ně asi přece jen něco znamenal.

„Lidé sem nechodí,“ řekla ta první z nich, „nikdy. Už nyní tvá přítomnost znečišťuje naši vodu. Tvůj dech, bláto na tvých nohou, prach a špína. Tvorové jako ty sem nepatří.“

„Omlouvám se,“ řekl Honza, ale víla jej zarazila.

„Už radši nemluv. Vezmeme tě ke královně, ale neubližuj dál našim pramenům.“

Honza jen přikývl a snažil se ani nepohnout, aby si to víly nevykládaly jako neslušnost.

Druhá víla zavolala jakési divné slovo a za malou chvíli se u stropu nad Honzovou hlavou něco pohnulo. Vzhlédl a spatřil lézt po stropě housenku, tak obrovskou, že by jen stěží prolezla vraty u nich na dvoře. Dlouhá byla tak na šest kroků, celá sivě bílá, jen na hlavě se jí lesklo dvanáct různě velkých černých očí. Upíraly se na Honzu, bylo to jako dívat se do studny.

„Neboj se,“ řekla víla, „Lassa tě jen očistí.“

Honza pevně zatnul zuby a všechny svaly, aby se mu nerozklepala kolena, ale nehýbal se. Housenka zastavila přímo nad ním, přimkla se ke skále, a pak se její šedobílé břicho otevřelo a na Honzu se vyhrnula kupa malých housenek, velkých jako malíček, dopadaly na něj a chytaly se ho, byly studené a měkké a všude, kde se Honzovi dotkly holé kůže, to dost odpudivě zastudilo.

Po chvíli, když se vzpamatoval z prvního šoku, si Honza všiml, že každá housenka za sebou táhne vlákno, jemnější než pavučina, a jak po něm stovky těch malých potvůrek lezly, zanechávaly mu na šatech a na kůži slabou stopu, jež se postupně slévala do souvislé látky, hebké jako hedvábí. Trvalo to jen pár okamžiků a přestal cítit jejich doteky, jeho šaty, vlasy i boty byly pokryty bělostnou látkou z housenčích vláken, tenkou vrstvou měl i na ruce a dokonce i na obličeji, jen kolem očí mu zůstávala tenká škvírka. Látka byla tak jemná, že přes ni

mohl bez obtíží dýchat, a dokonce cítil, jak jej hřeje. Ještě před chvílí mu v jeskynním vlhku byla pořádná zima, ale nyní se cítil dobře, jako v bavlnce, dalo by se říct.

Housenky dokončily svou práci a odlezy zase zpátky po vlákněch nahoru ke své obří družce, Lassa, jak ji nazvala víla, se pak obrátila a zmizela ve tmě.

„Tak pojd',“ pokynula mu první víla, „a hled', ať si svůj šat nepotrháš, Lassiny děti ti hned nebudou šít nový.“

Vydali se po mostě, Honza šel na krok za vílami a dával pozor, aby si o ostré výčnělky na zábradlí neroztrhl darovaný oděv. Podlaha mostu byla hrbolatá, nejdříve měl dojem, že je pokryta ledem, ale když na ní stanul, ukázalo se, že neklouže a ani nezebe, aspoň ne tak, aby to přes látku cítil. Také se mu zdálo, že celý most je průsvitný a že kdyby dokázal prohlédnout tmou pod ním, mohl by spatřit podzemní řeku, která se tam někde v hloubce valí.

Za mostem pokračovala chodba dál, ale teď už to nebyla jen průrva ve skále, byl to pravidelný tunel s ohlazenými stěnami, které se sbíhaly vysoko nad hlavou. Voda již ze stropu nekapala, ale stékala v kapičkách po zdech, slévala se u jejich paty ve dvě malé stroužky, jež si to zurčely chodbou směrem k mostu.

„Ta voda teče do kopce,“ promluvil Honza udiveně. „To je nějaké kouzlo?“

„Voda je plná kouzel,“ odvětila jedna z víl, „myslela jsem, že to vy lidé víte.“

„No, to ano, ale nikdy jsem neviděl, aby tekla zdola nahoru.“

Skoro to vypadalo, jako by se víla pousmála, i když si stále udržovala přísný výraz.

„A jak by se jinak dostala z podzemí na povrch?“ otázala se.

Honza už radši mlčel. Pokračovali dál, míjeli spoustu odboček, ale víly mířily stále rovně a stále hloub.

Konečně chodba končila, uzavírala ji vysoká vrata lesklá jako zrcadlo a před nimi držely stráž jiné dvě víly. Honzu hned napadlo, že tyhle asi patří ke královnině gardě, měly totiž na sobě šat, který připomínal zbroj vojáků – brnění z křišťálových šupinek a s ostny na ramenou, na hlavách přilbice z křišťálu, jež jim zakrývaly oči a část tváře. V rukou držely křišťálová kopí.

„Kdo je to?“ otázaly se obě současně.

Honza opět slušně pozdravil a znovu požádal o audienci u královny, také zopakoval, že jej posílá král Krutitřas.

„Nemohu ti slíbit, že tě královna přijme,“ pravila strážkyně, „ale o tvé přítomnosti zde ji zpravím. Musí rozhodnout, co s tebou uděláme. Jsou to už mnohá staletí, co naposled do naší říše vstoupil člověk.“

Obrátila se k bráně a lehounce se jí dotkla třemi prsty. Zrcadlová plocha se zavlnila jako rtuť a křídla brány se otevřela, jen na kousek, aby víla mohla proklouznout na druhou stranu. Netrvalo to však dlouho a brána se otevřela znovu, tentokrát doširoka a odhalila Honzovi ohromný sál, tak nádherný, až oči přecházely. Stěny se zvedaly do nedohledné výšky, vše se tam lesklo a třpytilo, všechno bylo bílé, průsvitné, stříbrné a blýskavé, jako ty nejdokonalejší rampouchy z průzračně čisté vody, ale tohle nebyl led, byl to křišťál a po něm stékala voda. Křišťálové závoje a zurčící pramínky vytvářely na stěnách ozdoby nejroztodivnějších tvarů, lesklá podlaha navíc vše ještě zrcadlila. Byly tu sloupky a vysoké svícny, na nichž místo svíček seděly světlušky a vyzařovaly bílé chladné světlo, dále se zvedalo schodiště, široké a čím výš, tím ještě širší, z okrajů schodů stékala voda, její tiché ševlení naplňovalo sál jako hudba. Úplně nahoře na nejširším stupni stál trůn z křišťálu a z vody, voda z něj prýštila jako z fontány, ale ne z nějakých skrytých trubek, jako by ji ronil přímo samotný kámen.

Na trůnu seděla královna. I přes všechnu tu nádheru kolem její krása nijak nezanikala, byla to překrásná dáma spanilé pleti a ladných gest, ačkoliv v jejích očích byl patrný odraz tisíců prožitých let. Na hlavě měla korunu spletenou z tenoučkých stříbrných žilek a střípků diamantu, nebo možná zkamenělých slz, oblečena byla v bílomodré roucho, nadýchané jak pěnicí voda pod peřejí.

Honza byl doveden až k trůnu, kde poklekl a uctivě sklopil zrak k zemi.

„Tak tebe tedy posílá král Krutitřas?“ otázala se královna víl.

„Ano, má paní,“ odpověděl Honza, „mám tu jeho jménem požádat o milost.“

„Vstaň,“ rozkázala královna. Honza se postavil a pohlédl na ni zpříma.

„Jsi tak odvážný, nebo hloupý?“ pokračovala. „Proč bys měl nasazovat život za přízrak, jenž je nehodný soucitu?“

Honza se rozhodl nic nezastírat.

„Chci se stát rytířem,“ řekl.

„Ach tak, takže tě vedou zistné zájmy. Jsi tu vlastně kvůli obchodu.“

„To ne, jsem tu kvůli hrdinství,“ namítl.

Královna si zpytavě prohlížela jeho tvář.

„Mohu tě nechat zabít za tvou troufalost,“ pravila přísně. „Vstoupil jsi bez pozvání do mé říše, sloužíš muži, který se proti nám provinil odporným zločinem.“

Honza se osmělil k námitce. „Říká se, že o mrtvých jen dobře. Král Krutitřas už tři sta let trpí za své hříchy. Nemyslíte, Veličenstvo, že je to dost utrpení?“

„Co ty o tom víš, mladíčku? Proč bys měl mít právo rozhodovat o tom, čí vina je splacena a čí ne?“

„Ale to já přece nechci. Ani král svou vinu nepopírá, ale prosí o naději. Každý si zaslouží naději, nebo snad ne?“

Královna mlčela a hleděla Honzovi do očí.

„Možná,“ řekla nakonec. „Přišel jsi tedy za něho prosit, i kdyby tě to mělo stát život?“

„Ano. Jsem hotov podstoupit zkoušku, bude-li to vaše vůle.“

„Přesto je tvá snaha marná,“ odvětila královna. Pak zvednutím ruky zarazila Honzovy námitky. „Asi tomu nerozumíš. Mé prokletí drží krále Krutitřase v bažině. Kdybych mu odpustila a kouzlo by pominulo, jeho duše by se volná rozlétla pryč za hranice bytí. Ihned by zamířila tam, kde by ji už soudili jiní než ty nebo já. Neměl by čas odměnit se ti, nemohl by tě pasovat na svého rytíře, byl by mrtvý. Už chápeš, proč nemůžeš uspět ve svém záměru?“

Honza mlčel. Takhle jej nenapadlo o tom uvažovat.

„Jsi odvážný mladík,“ pokračovala královna, „takže ti odpustím tvůj vpád. Můžeš jít, vrať se na povrch a nikdy sem už nechod’.“

Chtěla pokynout strážkyním, ale Honza ji přerušil.

„Ne,“ řekl zpříma, „dal jsem slovo. Znovu vás žádám o milost pro krále Krutitřase, Veličenstvo.“

„I přesto, že se nedočkáš odměny?“

„Ano.“

„I kdybys musel splnit úkol smrtelně nebezpečný?“

„S tím jsem počítal od samého začátku.“

Královna zvažovala jeho slova.

„Pak tedy dobrá, dám ti úkol, když toužíš po hrdinství.“

Mezi vílami kolem to zašumělo údivem. Královna si gestem zjednala klid a pokračovala vladařským tónem:

„Náš topasový pramen už tři dny chřadne. Vyčisti jej. Ať je jeho voda opět neposkvrněná, tak jako vždycky byla, od časů zrození země. To bude tvůj úkol. Uspěješ, a tvůj král dosáhne svého klidu. Taková je má vůle.“